

ברכות אחרונות

מושג תוכן
ברכות

קבוצת 'ברכות הנהנין' הנאמרות לפני אכילת כל אוכל, בכל כמות, למעט מאכל שאינו ראוי למאכל אדם.

להלן הברכות הראשונות:

- כל ברכה מתחילה בנוסח: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם" – ולאחר מכן נוסח הברכה:
- 'המוציא לחם מן הארץ' – על לחם העשוי מחמשת מיני דגן.
- 'בורא מיני מזונות' – על מאכלים העשויים חמשת מיני דגן ואינם נחשבים 'לחם'.
- 'בורא פרי הגפן' – על יין או מיץ ענבים.
- 'בורא פרי העץ' – על פירות הגדלים בעץ
- 'בורא פרי האדמה' – על עשבים, ירקות וכל פרי האדמה.
- 'שהכל נהיה בדברו' – על שאר הדברים שאין גידולם מהארץ, ועל מקרים של ספק בברכות.

ברכת 'בורא נפשות'

מושג תוכן
ברכות

ברכה הנאמרת לאחר אכילת מאכלים ומשקאות שחכמים לא קבעו לברך עליהם ברכה מיוחדת כמו שקבעו על הלחם – המזונות ושבעת המינים.

ברכה

'מעין שלוש'

מושג תוכן
ברכות

ברכה הנאמרת לאחר אכילת פירות משבעת המינים – או לאחר אכילת מאפה או תבשיל העשוי מחמשת מיני דגן. ברכה זו היא תמצית של שלוש הברכות הראשונות הנאמרות בברכת המזון – ומכאן שמה.

ברכת המזון

מושג תוכן
ברכות

ברכה הנאמרת לאחר אכילת לחם בשיעור של לפחות 'כזית'. אמירת הברכה היא מצווה מהתורה ונלמדת מהפסוק: 'ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלוקיך'. (דברים ח, י)

'בְּרִיָּה'

מושג תוכן
ברכות

בְּרִיָּה הוא כינוי לדבר שלם כשהוא באותו מצב בו נברא, ולא השתנה: לבעל חיים, לצומח או כל דבר אחר.
ל'בְּרִיָּה' גם היא קטנה בכמות יש לה חשיבות מיוחדת בהלכה.
לדוגמה: כדי לברך ברכה אחרונה יש צורך לאכול לפחות בכמות של 'כזית', אבל אם אוכל מאכל כבריתו למשל עינב אחד, גרגר אפונה אחד וכד' – יש ספק אם צריך לברך – למרות שהם פחות מ'כזית'.

'בְּרִיָּה'

מושג תוכן
ברכות

בְּרִיָּה הוא כינוי לדבר שלם כשהוא באותו מצב בו נברא, ולא השתנה: לבעל חיים, לצומח או כל דבר אחר.
ל'בְּרִיָּה' גם היא קטנה בכמות יש לה חשיבות מיוחדת בהלכה.
לדוגמה: כדי לברך ברכה אחרונה יש צורך לאכול לפחות בכמות של 'כזית', אבל אם אוכל מאכל כבריתו למשל עינב אחד, גרגר אפונה אחד וכד' – יש ספק אם צריך לברך – למרות שהם פחות מ'כזית'.

כְּדֵי אֲכִילָת

פָּרֶס

מושג בסיס

שיעורים ומידות
בהלכה

מִדַּת זְמַן: מִשְׁךְ הַזְמַן

שְׁלֹקָה לְאָכֹל 'פָּרֶס'.

כְּלוּמַר – כִּמּוֹת שָׁוָה לַחֲצִי

כִּפֹּר לֶחֶם שֶׁהָיָה בַּזְמַן חֲצִי לִ

(כְּאַרְבַּע דִּקּוֹת).

לְצֵאת מִ(יָדִי)

סָפֶק

מושג בסיס

נסיבות בקיום
המצווה

בהלכה יש פרטים שונים כמו כמות, זמנים וכד'.
לעיתים יש ספק אם עבר הזמן או אם הכמות
מתאימה, וכדי להיות בטוחים מוסיפים זמן או
מגדילים כמות, וכך "יוצאים מידי ספק",
ובטוחים שקיימו את ההלכה.

לדוגמה: ברכה אחרונה אומרים על כמות של
'כזית'. אם אכלו ולא בטוחים שזוהי כמות של
'כזית', יאכלו מעט יותר כדי "לצאת מן הספק"
ולברך ברכה אחרונה.

לפעמים יש ספק בגלל מחלוקת, ואז מנסים
לשלב את שתי הדעות ו'יוצאים מידי ספק'.

כַּזִּית

מושג בסיס
שיעורים
ומידות
בהלכה

מִדַּת נֶפֶח: 'כַּזִּית' הוא שְׁעוֹר
אֲכִילָה שְׁנוּגֵעַ לְדִינֵי רַבִּים.
לְדַגְמָא: כַּמּוֹת הָאֶכָל הַמְחִיבֵת
לְבָרֵךְ בִּרְכָה אַחֲרוֹנָה הִיא
מִשְׁעוֹר כַּזִּית - 27 סָמָ"ק

רְבִיעִית

מושג בסיס
שיעורים
ומידות
בהלכה

מִדַּת נֶפֶח: 86 סָמָ"ק.
לְדַגְמָא: כַּמּוֹת הַשְּׁתִּיָּה
הַמְחִיבֵת לְבָרֵךְ בִּרְכָה
אַחֲרוֹנָה הִיא מִשְׁעוֹר
רְבִיעִית - 86 סָמָ"ק.